

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๙๐๔/๓๐๕๖

กระทรวงยุติธรรม

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง การรายงานความคืบหน้าการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำกฎหมายและการดำเนินการโดยวิธีการอื่น
นอกเหนือจากการจัดทำกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต่อคณะรัฐมนตรี

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. สำเนาหนังสือกระทรวงยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๙๐๔/๓๔๘๗ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

๓. สำเนาหนังสือกระทรวงยุติธรรม ที่ ยธ ๐๙๐๔/๒๔๘๓ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๐

๔. รายงานการประชุมเตรียมการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐

๕. สรุปรายงานผลการดำเนินการจัดทำกฎหมายและการดำเนินการโดยวิธีการอื่นนอกเหนือจาก
การจัดทำกฎหมายของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

ด้วยกระทรวงยุติธรรมขอเสนอรายงานความคืบหน้าการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำ
กฎหมายและการดำเนินการโดยวิธีการอื่นนอกเหนือจากการจัดทำกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ
ฉบับใหม่มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกา
ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) รวมทั้งเป็นไปตามบัญชาของ
รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ซึ่งได้เห็นควรให้กระทรวงยุติธรรมสรุปรายงานผลดำเนินการต่อ
คณะรัฐมนตรีเป็นประจำทุกเดือน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ที่กำกับการบริหารราชการ
กระทรวงยุติธรรมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่ง
มาด้วย ๑

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๙ รับทราบบัญชีรายชื่อเรื่อง
ที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และหน่วยงานที่จะต้องรับผิดชอบในแต่
ละเรื่อง โดยมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับดูแลหน่วยงานผู้รับผิดชอบดำเนินการ
ตามบัญชีดังกล่าวให้เรียบร้อยและทันเวลาตามที่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่กำหนด รวมทั้งมอบหมายให้
คณะกรรมการขับเคลื่อนและปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน คณะที่ ๓ คณะกรรมการขับเคลื่อนและปฏิรูป
ด้านระบบราชการ กฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ประสานฝ่ายกฎหมาย
และกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ร่วมขับเคลื่อนและรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบเป็น
ระยะ

/๑.๒ รองนายกรัฐมนตรี...

๑.๒ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้มีบัญชาให้จัดการประชุมหัวหน้าส่วนราชการเพื่อหารือเกี่ยวกับการเตรียมการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาและเห็นชอบแนวทางการดำเนินการด้านกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยมอบหมายให้ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว และมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมโดยสำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นฝ่ายเลขานุการในการติดตามผลความคืบหน้าในการดำเนินการจัดทำกฎหมายและการดำเนินการโดยวิธีอื่นนอกจากการจัดทำกฎหมาย และจัดทำแบบรายงานผลการดำเนินการเสนอรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เพื่อให้ความเห็นชอบ และใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๓ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้ให้ความเห็นชอบกรอบแนวทางการติดตามการดำเนินการด้านกฎหมายให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ รวมทั้งมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมสรุปรายงานผลการดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีเป็นประจำทุกเดือน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑.๓.๑ แบบรายงานเพื่อเสนอกฎหมายให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่และการรายงานความคืบหน้า โดยแบ่งออกเป็น ๓ แบบ ได้แก่ แบบที่ ๑ กรณีขอชี้แจงกฎหมายที่มีอยู่เดิมและ/หรือกรณีแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่เดิม แบบที่ ๒ กรณีขอเสนอกฎหมายใหม่ และแบบที่ ๓ กรณีการดำเนินการโดยวิธีอื่นนอกเหนือจากการจัดทำกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ พร้อมทั้งได้จัดทำคู่มือเป็นแนวทางปฏิบัติงานข้างต้น

๑.๓.๒ กรอบระยะเวลาการรายงานความคืบหน้า โดยกำหนดให้ส่วนราชการรายงานความคืบหน้าการจัดทำกฎหมายและการดำเนินการโดยวิธีอื่นนอกเหนือจากการจัดทำกฎหมายให้สำนักงานกิจการยุติธรรม ภายในวันที่ ๓๐ ของทุกเดือน

๑.๓.๓ การพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลส่วนกลาง และศูนย์กลางในการรายงานแบบออนไลน์ เพื่อให้สะดวกต่อการเข้าถึง ประหยัด และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างส่วนราชการ

๑.๓.๔ การกำหนดให้ส่วนราชการผู้รับผิดชอบในการจัดทำกฎหมายแต่งตั้งผู้แทนเพื่อลงนามในแบบรายงานและเป็นผู้ประสานกลางของหน่วยงานเพื่อร่วมดำเนินการกับฝ่ายเลขานุการ

๑.๔ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้มีบัญชาให้กระทรวงยุติธรรมโดยสำนักงานกิจการยุติธรรม จัดการประชุมเตรียมการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ ณ ทำเนียบรัฐบาล เพื่อติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยที่ประชุมได้เห็นชอบแนวทางการติดตามการจัดทำกฎหมายและการดำเนินการโดยวิธีอื่นนอกเหนือจากการจัดทำกฎหมายผ่านเว็บไซต์ <http://const.oja.go.th/> ทุกวันที่ ๓๐ ของเดือน โดยเริ่มรายงานผลอย่างเป็นทางการครั้งแรกในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐ และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการรวบรวมผลการดำเนินการจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและรายงานไปยังรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ภายในวันที่ ๕ ของเดือนถัดไป ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) แล้วเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ และ ๔

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) กำหนดให้การเสนอเรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนำเสนอหรือมีคำสั่งให้เสนอคณะรัฐมนตรี

ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเป็นไปตามบัญชาของรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ในหนังสือกระทรวงยุติธรรมด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๕๐๔/๕๔๘๗ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ซึ่งเห็นควรให้กระทรวงยุติธรรมสรุปรายงานผลต่อคณะรัฐมนตรีทุกเดือน

๓. สรุปสาระสำคัญ

กระทรวงยุติธรรมขอรายงานผลความคืบหน้าการดำเนินการจัดทำกฎหมายและการดำเนินการโดยวิธีอื่นนอกเหนือจากการจัดทำกฎหมายของหน่วยงานตามบัญชีการมอบหมายหน่วยงานผู้รับผิดชอบที่ได้ปรับปรุงจากภายหลังการประชุมดังกล่าวข้างต้นและรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ดังนี้

๑. ภาพรวมการรายงานผลความคืบหน้าการดำเนินการฯ ประจำเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยมีหน่วยงานผู้รับผิดชอบรายงานผลผ่านเว็บไซต์ฯ จำนวน ๒๕ หน่วยงาน จากทั้งหมด ๓๗ หน่วยงาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑.๑ กฎหมายที่ต้องจัดทำภายใน ๔ - ๘ เดือน นับจากวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ มีทั้งหมดจำนวน ๑๖ เรื่อง ได้รับการรายงานผลแล้วจำนวน ๗ เรื่อง รวมเป็นกฎหมายจำนวน ๑๖ ฉบับ โดยเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับแล้ว จำนวน ๔ ฉบับ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ยังไม่ได้รับการรายงานผลในกลุ่มกฎหมายนี้อีกจำนวน ๙ เรื่อง อย่างไรก็ตาม จากการสอบถามแบบรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ แล้ว ฝ่ายเลขานุการฯ มีข้อสังเกตว่า การจัดทำกฎหมายในลำดับที่ ๑๑ กฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ดำเนินการเรื่องที่กระทบสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพชีวิต สุขภาพ ซึ่งเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๕๘ โดยมีสาระสำคัญกำหนดให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชนและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้อง โดยการรายงานผลของหน่วยงานผู้รับผิดชอบยังไม่สอดคล้องกับสาระสำคัญและเจตนารมณ์ของบทบัญญัติดังกล่าว ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ จะได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้สอดคล้องกับสาระสำคัญและเจตนารมณ์ของบทบัญญัตินี้ดังกล่าวต่อไป

๑.๒ กฎหมายที่ต้องจัดทำภายใน ๑ - ๒ ปี นับจากวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ มีทั้งหมดจำนวน ๖ เรื่อง ได้รับการรายงานผลแล้วจำนวน ๑ เรื่อง เป็นกฎหมายจำนวน ๑ ฉบับ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ยังไม่ได้รับการรายงานผลกฎหมายในกลุ่มกฎหมายนี้อีกจำนวน ๕ เรื่อง

๑.๓ กฎหมายที่ต้องจัดทำโดยไม่กำหนดระยะเวลา แต่ควรดำเนินการภายใน ๑ - ๒ ปี นับจากวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ มีทั้งหมดจำนวน ๓๗ เรื่อง ได้รับการรายงานผลแล้วจำนวน ๒๑ เรื่อง เป็นกฎหมายจำนวน ๔๒ ฉบับ โดยเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับแล้ว จำนวน ๑๒ ฉบับ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ยังไม่ได้รับการรายงานผลในกลุ่มกฎหมายนี้อีกจำนวน ๑๖ เรื่อง

๑.๔ การดำเนินการโดยวิธีการอื่นนอกเหนือจากการจัดทำกฎหมาย มีจำนวนทั้งสิ้น ๓๐ เรื่อง ได้รับการรายงานผลแล้วจำนวน ๒๐ เรื่อง ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ยังไม่ได้รับการรายงานผลในกลุ่มการดำเนินการโดยวิธีการอื่นๆ อีกจำนวน ๑๐ เรื่อง

๑.๕ มาตรการปฏิรูปประเทศ รวมทั้งที่ต้องออกกฎหมาย และการดำเนินการโดยวิธีอื่นๆ มีทั้งหมดจำนวน ๓๘ เรื่อง ได้รับการรายงานผลแล้วจำนวน ๒๑ เรื่อง ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ยังไม่ได้รับการรายงานผลในกลุ่มมาตรการปฏิรูปประเทศ อีกจำนวน ๑๗ เรื่อง

(เอกสารแนบ ๓)

๒. ข้อสังเกตเพิ่มเติมจากการสอบทานแบบรายงานผลของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ดังนี้

๒.๑ จากการสอบทานรายงานผลการดำเนินการของหน่วยงานผู้รับผิดชอบต่างๆ พบว่า ยังมีการรายงานที่ไม่ถูกต้องตามแบบรายงาน กล่าวคือ หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้จัดทำกฎหมายซึ่งจะต้องรายงานผลในแบบรายงานที่ ๑ ซึ่งเป็นกรณีการชี้แจงบทบัญญัติเดิมที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญอยู่แล้วหรือกรณีขอเสนอแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่เดิม หรือแบบรายงานที่ ๒ ซึ่งเป็นกรณีเสนอกฎหมายใหม่ แต่หน่วยงานได้รายงานผลมาในแบบรายงานที่ ๓ ซึ่งเป็นเรื่องการดำเนินการโดยวิธีการอื่นนอกเหนือจากการจัดทำกฎหมาย เช่นเดียวกับการรายงานผลการดำเนินการโดยวิธีการอื่นนอกเหนือจากการจัดทำกฎหมายซึ่งต้องรายงานในแบบที่ ๓ แต่หน่วยงานผู้รับผิดชอบได้รายงานผลมาในแบบรายงานที่ ๑ หรือแบบรายงานที่ ๒ ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ จะไม่นับรวมเป็นกฎหมายที่ต้องติดตามตามบัญชีการมอบหมายในส่วนของกรจัดทำกฎหมาย โดยที่การรายงานผลที่ไม่ถูกต้องตามแบบดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อความคลาดเคลื่อนของจำนวนกฎหมายที่หน่วยงานต้องจัดทำรวมถึงการติดตามการรายงานผล ฝ่ายเลขานุการฯ จะได้ประสานงานไปยังหน่วยงานผู้รับผิดชอบเพื่อปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้องต่อไป

๒.๒ การรายงานผลการดำเนินการจัดทำกฎหมายและการดำเนินการโดยวิธีการอื่นนอกเหนือจากการจัดทำกฎหมายของหน่วยงานผู้รับผิดชอบต่างๆ ประจำเดือนเมษายน ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นเดือนแรกของการรายงาน ฝ่ายเลขานุการฯ ได้รับการรายงานผลเพียง ๒๕ หน่วยงาน จากทั้งหมดจำนวน ๓๗ หน่วยงาน ส่งผลให้ยังไม่สามารถทราบจำนวนกฎหมายทั้งหมดที่จะต้องติดตามจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ อย่างไรก็ตาม ฝ่ายเลขานุการฯ จะได้ประสานงานและติดตามไปยังหน่วยงานผู้รับผิดชอบต่างๆ เพื่อเร่งรัดการดำเนินการโดยคาดว่าจะสามารถทราบจำนวนกฎหมายที่ต้องจัดทำทั้งหมดภายหลังการรายงานผลแล้วในครั้งที่ ๒ หรือ ๓

๒.๓ ในการประชุมเตรียมการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ประสานและแจ้งหน่วยงานอื่นซึ่งประกอบไปด้วยองค์กรอิสระต่างๆ อีกจำนวน ๙ หน่วยงาน เข้าร่วมรายงานผลการดำเนินงานในระบบติดตามผลการจัดทำกฎหมายและการดำเนินการโดยวิธีการอื่นนอกเหนือจากการจัดทำกฎหมายด้วย เป็นผลให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการรายงานผลการดำเนินงาน มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากจำนวน ๓๗ หน่วยงาน เป็นจำนวน ๔๖ หน่วยงาน ในครั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้มีหนังสือแจ้งไปยังหน่วยงานข้างต้นเพื่อเข้าร่วมอบรมการรายงานผลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เรียบร้อยแล้ว และได้ติดตามความคืบหน้าการรายงานผลในเดือนถัดไป

๔. ขอกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๒ มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๙ รับทราบบัญชีเรื่องที่จะต้องดำเนินการและหน่วยงานที่จะต้องรับผิดชอบในแต่ละเรื่อง พร้อมทั้งมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับดูแลให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบดำเนินการตามบัญชีดังกล่าวให้เรียบร้อยและทันเวลาตามที่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่กำหนด และมอบหมายให้คณะกรรมการขับเคลื่อนและปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน คณะที่ ๓ คณะกรรมการขับเคลื่อนและปฏิรูปด้านระบบราชการ กฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ประสานฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ร่วมขับเคลื่อนและรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบเป็นระยะ

/๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ...

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

รับทราบสรุปรายงานผลการดำเนินการจัดทำกฎหมายและการดำเนินการโดยวิธีการอื่นนอกเหนือจากการจัดทำกฎหมาย โดยกระทรวงยุติธรรมจะได้รวบรวมและรายงานความคืบหน้าการดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัจน์ ตันยวรรณนะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานกิจการยุติธรรม

สถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๗๐๕ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๙๓๕